

CZĘŚĆ 2

JAK ZAŁOŻYĆ KLUB DOBREJ ROZMOWY?

W tej części pokażemy wam krok po kroku, jak zorganizować Klub dobrej rozmowy. Mamy nadzieję, że wskazówki te będą inspiracją do wielu kreatywnych przedsięwzięć. Możecie je dowolnie modyfikować i dostosowywać do waszych potrzeb i zainteresowań. Liczymy na to, że Klub dobrej rozmowy stanie się dla was fascynującą przygodą, podczas której dowiedziecie się wiele o sobie samych oraz o waszych kolegach i koleżankach. Trzymamy za was kciuki!

„Najbardziej lubię rozmawiać
sam ze sobą. Oszczędzam w ten sposób
czas i unikam kłótni”.

[Oscar Wilde, irlandzki poeta, prozaik i dramaturg]

KROK 1. KTO CHCIAŁBY ROZMAWIAĆ, CZYLI CO WAS ŁĄCZY?

Klub dobrej rozmowy współtworzą osoby, które spotykają się regularnie, aby w atmosferze szacunku i zrozumienia dla różnych poglądów porozmawiać o ciekawych i istotnych dla nich zagadnieniach, w tym ważnych wyzwaniach współczesnego świata, takich jak sytuacja uchodźców i współczesne migracje. Najpierw poszukajcie chętnych do założenia Klubu. Warto zacząć od najbliższego otoczenia – zaproszenia kolegów i koleżanek z waszej klasy, szkoły czy podwórka.

Na pierwszych spotkaniach może okazać się, że chcecie wyjść z inicjatywą zorganizowania większego wydarzenia, skierowanego np. do całej społeczności szkolnej lub lokalnej.

ĆWICZENIE: POZNAJEMY SIEBIE NA NOWO

Na kartce A4 każdy z was indywidualnie rysuje tarczę i dzieli ją na 6 części. Następnie w każdej z części narysujcie lub napiszcie dokończenie poniższych stwierdzeń:

- Najbardziej lubię w sobie...
- Moją najsilniejszą stroną jest...
- Cztery słowa, które chciałbym /chciałabym usłyszeć od innych, to...
- W wolnym czasie lubię...
- W pracy w grupie najbardziej lubię...
- Jeśli jestem zdenerwowany /zdenerwowana, najbardziej uspokaja mnie...

Po narysowaniu tarcz usiądźcie w trójkach i opowiedzcie sobie o stworzonych pracach. Na koniec wszystkie rysunki zawieście na ścianie w sali – mogą tam pozostać przez cały czas trwania waszego projektu. Zapamiętajcie to ćwiczenie, swoje odpowiedzi oraz odpowiedzi kolegów i koleżanek. Pomogą wam one podczas dzielenia się zadaniami w projekcie.

Ćwiczenie zaczerpnięte z publikacji *Młody Obywatel na sportowo*, wydanej w ramach projektu edukacyjnego Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacji BGK pt. „Młody Obywatel”: http://bit.ly/MOB_na_sportowo.

Członkowie i członkinie Klubu dobrej rozmowy to osoby, które:

- ➔ **dobrowolnie** biorą udział w spotkaniach,
- ➔ chcą poznać najważniejsze **informacje i opinie na temat uchodźców i migracji**,
- ➔ chcą **prowadzić ciekawe rozmowy** na trudny temat z poszanowaniem poglądów innych osób,
- ➔ potrzebują **przestrzeni na wypowiedzenie swoich poglądów** oraz na podzielenie się swoimi pytaniami, obawami i emocjami związanymi z tym tematem,
- ➔ chcą wzajemnie **zrozumieć różne punkty widzenia** swoich kolegów i koleżanek na temat uchodźców i migracji.

KROK 2. O CZYM CHCECIE ROZMAWIAĆ, CZYLI JAKIE MACIE OCZEKIWANIA?

Ostatnio w mediach, w szkołach, w domach często rozmawia się o współczesnych migracjach i o uchodźcach przybywających do miast europejskich. Niestabilna sytuacja polityczna i gospodarcza na świecie, w tym konflikt zbrojny toczący się w Syrii, będący przyczyną największego kryzysu humanitarnego od czasu II wojny światowej, sprawiają, że rozmowy na ten temat są zazwyczaj bardzo emocjonujące, niekiedy trudne i męczące. Można odnieść wrażenie, że od dawna żadne inne zagadnienie nie budziło takiego zainteresowania i napięcia. Dlatego ogromnie ważne wydaje się, aby przystąpić do tych rozmów, zarówno organizowanych w ramach Klubu, jak i tych, które będziecie mieli okazję prowadzić w przyszłości, z odpowiednią wiedzą. Dzięki niej można sprawdzać krążące mity i weryfikować informacje.

W określeniu tego, o czym jako grupa chcecie rozmawiać, co was ciekawi, na jakie pytania szukacie odpowiedzi, pomoże wam poniższe ćwiczenie.

ĆWICZENIE: BANK TEMATÓW

Na dużej kartce papieru zapiszcie hasło „**UCHODŹCA**”. Podzielcie się na mniejsze grupy (np. 3–4-osobowe). Zapoznajcie się z definicją uchodźcy z Konwencji Genewskiej z 1951 roku (znajdziecie ją na stronie 40). Po przeczytaniu definicji wypiszcie na karteczkach samoprzylepnych wszystkie pytania i zagadnienia dotyczące uchodźców i migracji, które was interesują i o których chcielibyście porozmawiać. Następnie przyklejcie je na kartce papieru lub na tablicy i odczytajcie na głos. W ten sposób stworzycie bank tematów, z których będziecie mogli wybrać ostatecznie te, o których porozmawiacie podczas spotkań Klubu. Jeżeli planujecie widywać się cyklicznie, być może uda wam się omówić wszystkie zapisane tematy.

Na czym polega współczesny kryzys związany z migracjami?
Kim jest uchodźca, a kim migrant? Jakie są przyczyny migracji i uchodźstwa? Jak wygląda proces przyznawania statusu uchodźcy w Polsce?
Jakie są wyzwania związane z migracjami i uchodźstwem?

KROK 3. JAK ZNALEŹĆ PRZESTRZEŃ DO DOBREJ ROZMOWY?

Spotkania Klubu dobrej rozmowy mogą odbywać się w dowolnym miejscu, np. w szkole, bibliotece czy w pobliskim domu kultury. Waszym sojusznikiem, czyli osobą, która pomoże w znalezieniu sali spotkań, może okazać się wasz wychowawca lub nauczyciel. Pamiętajcie, aby osobę zajmującą się daną przestrzenią poinformować: kim jesteście, kiedy i jak działacie, co planujecie zorganizować i jakiego wsparcia oczekujecie.

Zwróćcie uwagę na przestrzeń miejsca, w którym będą odbywały się spotkania Klubu – ma ona istotny wpływ na zachowania komunikujących się osób. Dystans dzielący was od innych, wystrój wnętrza, miejsce, w jakim znajduje się wasz rozmówca – wszystkie te elementy wpływają na poczucie komfortu i bezpieczeństwa. Nawet drobne zmiany, takie jak sposób ustawienia krzesel albo siedzenia na podłodze w kręgu, mogą okazać się pomocne.

Pytania pomocnicze:

- ➔ Czego potrzebujemy w sali, aby poczuć się komfortowo?
- ➔ W jaki sposób powinniśmy usiąść, abyśmy wszyscy się widzieli i mogli patrzeć sobie w oczy?
- ➔ Czy będą nam potrzebne krzesła, czy wolimy siedzieć na podłodze?

Na pewno sami doświadczyliście tego, że możliwość nawiązania kontaktu wzrokowego z rozmówcą może sprzyjać rozmowie, wyrażaniu własnych odczuć i ułatwić wysłuchanie innych osób. Dlatego gorąco zachęcamy was do tego, by spróbować usiąść w kręgu, co da wam poczucie wspólnoty i ułatwi współpracę.

KROK 4. KIEDY I JAK CZĘSTO BĘDZIECIE SIĘ SPOTYKAĆ?

Zastanówcie się, jak często chcecie się spotykać w ramach Klubu dobrej rozmowy. Wspólnie wyznaczcie terminy i określcie czas, jaki każdy z was może poświęcić na uczestnictwo w spotkaniach. A może najbardziej pomocne w organizowaniu spotkań i życia Klubu okaże się prowadzenie wydarzenia na Facebooku? Dzięki temu zgromadzicie grupę zainteresowanych tematem i jednocześnie stworzycie doskonałe narzędzie docierania do nowych osób, które mogą chcieć dołączyć do spotkań Klubu.

KROK 5. PRZYJĘCIE ZASAD DOBREJ ROZMOWY

Rozpoczynając działania Klubu dobrej rozmowy, pamiętajcie o przyjęciu wspólnych zasad, na podstawie których będziecie pracować. Pomogą one w trakcie spotkań zachować bezpieczną, otwartą atmosferę. Będzie to rodzaj kodeksu, do którego będziecie się mogli zawsze odwołać i który będzie was chronił. Celem spotkań Klubu jest poznawanie nowych perspektyw, wymiana refleksji, dlatego ważne, aby każda osoba czuła się na waszych spotkaniach na tyle dobrze, by móc swobodnie wyrażać swoje prawdziwe, nawet bardzo niepopularne, kontrowersyjne poglądy.

Z tego powodu każda osoba obecna na spotkaniu powinna znać i rozumieć zasady waszej współpracy. Poświęćcie na to tyle czasu, ile będzie trzeba (nawet całe pierwsze spotkanie!). Nie zapomnijcie, że każda grupa ma swoją specyfikę i potrzeby. Jeśli skład na każdym spotkaniu jest inny, wówczas na początku zawsze przypomnijcie sobie te zasady, a także sprawdźcie, czy:

- ➔ każdy z obecnych przyjęte zasady rozumie tak samo (warto tu zadbać szczególnie o nowych uczestników),
- ➔ jest ogólna zgoda na ich przyjęcie, najlepiej poprzez podniesienie rąk,
- ➔ macie jakąś zasadę, którą chcielibyście dodać.

ZASADY DOBREJ ROZMOWY

Proponujemy wam kilka zasad, które wydają się ważne dla funkcjonowania Klubu dobrej rozmowy. Omówcie je wspólnie i zastanówcie się, czy chcecie je dołączyć do waszego kodeksu.

1. **Każdy z nas widzi świat trochę inaczej – ma swoją prawdę.**
2. **Każdy mówi w swoim imieniu, odnosząc się do własnych doświadczeń.**
3. **Uczymy się od siebie.**
4. **Nie ma głupich pytań i głupich odpowiedzi.**
5. **Słuchamy się nawzajem.**
6. **W jednym czasie mówi jedna osoba.**
7. **Staramy się, by każdy miał czas na wypowiedź.**
8. **Nie oceniamy siebie nawzajem.**

Krytycznie podchodzimy do problemu, zagadnienia, ale nie do osób; chcemy zachować bezstronność wobec kolegów i koleżanek.

9. **Tu i teraz – to, o czym mówimy, jeśli ma związek z czymś osobistym i ważnym dla nas, pozostanie w tej sali, nie będziemy o tym rozmawiać poza nią.**

Przestrzeganie tej zasady może znacząco wpłynąć na to, co zostanie powiedziane w trakcie waszych spotkań; oznacza ona, że nie możecie rozma-

wiać z osobami nieuczestniczącymi w spotkaniu o tym, czego doświadczyliście lub czego dowiedzieliście się tu o innych. Przedyskutujcie w grupie, czy chcecie tę zasadę przyjąć, co jest dla was ważniejsze, na jaki poziom szczerości liczyć.

Lista jest otwarta, możecie do niej dopisywać inne zasady, dzięki którym będzie wam się lepiej razem rozmawiało.

KROK 6. WIEŚCI IDĄ W ŚWIAT, CZYLI KILKA SŁÓW O PREZENTACJI

Chcecie, aby wieść o waszym Klubie dobrej rozmowy poszła w świat? Zależy wam na tym, aby zachęcić innych ludzi do udziału w konkretnym spotkaniu, ale również znaleźć nowe osoby, które chciałyby dołączyć do Klubu? Informujcie o waszych działaniach!

W tym celu przygotujcie hasło i krótki tekst opisujący Klub i wasze plany, zróbcie plakaty, nagrajcie krótki filmik na Snapchacie. Warto też wysłać informacje do lokalnych mediów, zostawić ulotki czy powiesić plakat w miejscowej bibliotece i domu kultury. Planując działania promocyjne, pamiętajcie, że treść materiałów powinna być tak zredagowana, aby osoba, która nie ma pojęcia o waszych planach, zorientowała się, co robicie, dlaczego to robicie, kiedy i w jaki sposób organizujecie wydarzenie i jak można się z wami skontaktować.

Bardzo często uwagę ludzi przyciągają kolorowe grafiki, ciekawe hasła. W internecie znajdziecie szereg programów i stron, które umożliwią wam opracowanie ich w prosty sposób. Jednym z takich portali jest [canva.com](https://www.canva.com) – pozwala na zrobienie kolażu zdjęć, zaprojektowanie plakatu czy zaproszenia.

Dobrym pomysłem na uchwycenie ważnych chwil podczas spotkań Klubu dobrej rozmowy jest robienie zdjęć. Nie zapomnijcie też o grupowym selfie! 😊 Dzielcie się wieściami z waszych Klubów na stronie internetowej szkoły czy w mediach społecznościowych.

Śmiało przesyłajcie nam – zespołowi projektu „Rozmawiamy o uchodźcach” – relacje z waszych aktywności na adres: migracje@ceo.org.pl. Najciekawsze z nich zamieścimy na stronie internetowej projektu migracje.ceo.org.pl oraz na Facebooku: www.facebook.com/rozmawiajmyuchodzcach.

KROK 7. PODSUMOWANIE WYDARZENIA LUB SPOTKANIA ZORGANIZOWANEGO W RAMACH KLUBU DOBREJ ROZMOWY

Na zakończenie każdego spotkania spróbujcie wspólnie spojrzeć na nie z lotu ptaka, czyli podsumować to, co się wydarzyło.

Podsumowując każde spotkanie, zastanówcie się nad następującymi kwestiami:

- ➔ Jak się czułam/czułem podczas spotkania?
- ➔ Czy uważam, że każdy z nas przestrzegał zasad dobrej rozmowy?
- ➔ W jakim stopniu byliśmy jako grupa gotowi na taką formę rozmowy?
- ➔ Czy następnym razem potrzebowalibyśmy dodatkowego przygotowania?
- ➔ Czego nowego dowiedziałem/dowiedziałam się na podstawie tej rozmowy o moich kolegach i koleżankach, o temacie rozmowy?

Podsumowując działanie waszego Klubu dobrej rozmowy, zastanówcie się:

- ➔ Czy udało wam się zrealizować plan?
- ➔ W jakim stopniu osiągnęliście zakładane cele?
- ➔ Czy działanie sprawiło wam satysfakcję?
- ➔ Z jakimi wyzwaniami przyszło wam się zmierzyć?
- ➔ Co się udało, a co można poprawić w kolejnym roku?

Takie podsumowanie jest bardzo ważne – pozwoli wam wyciągnąć wnioski na przyszłość i pokaże wartość edukacyjną zrealizowanego działania.

ĆWICZENIE:

JAK SPOTKAĆ SIĘ ZE SWOIM „JA” W PRZYSZŁOŚCI?

Czy da się w przyszłości podziękować sobie samemu/samej, np. za:

- ➔ gotowość do założenia/budowania Klubu dobrej rozmowy,
- ➔ odważne prowadzenie rozmów podczas spotkań, które często dotyczyły trudnego, emocjonującego tematu,
- ➔ empatyczne podejście do drugiej osoby, której poglądy różniły się od naszych?

To proste – wyślijcie list do samych siebie i wybierzcie dzień, w którym otrzymacie wiadomość. W tym celu skorzystajcie z prostej aplikacji, która pozwala napisać taki list, np. z FutureMe.org <https://www.futureme.org/>. W wiadomości spróbujcie napisać, z czego jesteście szczególnie dumni i za co chcecie sobie podziękować.